

Nr 76.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund; given Stockholms slott den 1 februari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 februari 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Engberg anför härefter:

Under punkterna 74 och 80 av 1935 års åttonde huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund för budgetåret 1935/1936 beräkna, för Uppsala universitet 20,000 kronor och för Lunds universitet 10,000 kronor.

Sedan utredningen i ärendet slutförts, anhåller jag att ånyo få anmäla dessa frågor för Kungl. Maj:t.

Inledningsvis vill jag därvid erinra, att de nu erforderliga anslagen till inredningsarbeten vid omförmälda bibliotek äro föranledda av att båda

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 1 saml. Nr 76.

biblioteken äro föremål för en betydande om- och tillbyggnad i enlighet med av 1933 års riksdag fattade beslut.

Beträffande universitetsbiblioteket i Uppsala avse byggnadsarbetena i första hand att skapa vidgade lokaler för såväl den besökande allmänheten som forskare genom att förlänga den nuvarande läsesalsbyggnaden åt båda hållen till samma längd som huvudbyggnaden. Under de tillbyggda partierna skulle tidningskällare förläggas. Beträffande omfattningen i övrigt av byggnadsföretaget, vilket beräknas vara slutfört i juli 1935, samt den utredning, som föregått detsamma, tillåter jag mig hänvisa till Kungl. Maj:ts proposition till 1933 års riksdag, nr 67.

De pågående byggnadsarbetena å universitetsbiblioteket i Lund, vilka arbeten beräknas vara fullbordade i september 1935, avse i första hand att bereda ökat utrymme för samlingarna. Arbetena innebära i huvudsak, att å baksidan av den nuvarande biblioteksbyggnaden uppföres en med densamma förbunden för framtida påbyggnad avsedd tornbyggnad i fem våningar jämte två källarvåningar. Jag hänvisar i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 83 till 1933 års riksdag.

I de anslag, som beviljats för oförmålda arbeten, äro icke inräknade kostnaderna för inredningsarbeten m. m.

Innan jag ingår på frågan om anslag för sistnämnda ändamål, vill jag emellertid framhålla, att krav på fortsatt byggnadsanslag föreligger för universitetsbiblioteket i Uppsala.

Såsom närmare framgår av ovanberörda proposition nr 67 beträffande universitetsbiblioteket i Uppsala avse de arbeten, som nu äro under utförande, allenast en första byggnadsetapp av ett större program. Redan statens organisationsnämnd gjorde sålunda i sitt den 25 oktober 1932 avgivna betänkande med plan för statens byggnadsverksamhet uttalanden av innebörd att såväl magasinsutrymmena som tjänstelokalerna vid biblioteket i sinom tid behövde utökas och ändras. Sedan Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att verkställa utredning rörande de omändrings- och inredningsarbeten, som erfordrades för fullföljande av andra etappen av universitetsbibliotekets om- och tillbyggnad, hava nu universitetsmyndigheterna hemställt om förslag till 1935 års riksdag om beviljande av ett anslag av 735,000 kronor för att i huvudsaklig överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen uppgjort förslag verkställa oförmålda arbeten. I utlåtande den 14 december 1934 har universitetskanslern — med vitsordande av behovet av den ifrågasatta till- och ombyggnaden — tillstyrkt framställningen.

Jag övergår härefter till frågan om anslag till inredningsarbeten och inventarier i de båda biblioteken.

För universitetsbiblioteket i Uppsala har nu det *större akademiska konsistoriet* — under åberopande av en framställningen bifogad skrivelse från överbibliotekarien — hemställt om proposition till 1935 års riksdag om

beviljande av ett anslag för budgetåret 1935/1936 å 130,400 kronor till bekostande av inredning och inventarier i de tillbyggda delarna av universitetsbiblioteket.

Överbibliotekarien har — efter att hava redogjort för omfattningen av de nu pågående byggnadsarbetena — i sin ovanberörda skrivelse anfört i huvudsak följande:

Då några besparingar å byggnadskostnaderna icke torde komma att stå till buds för bestridande av kostnaderna för inredning och inventarier för de nya, omfattande lokalerna — deras sammanlagda golvyta utgjorde icke mindre än cirka 3,200 kvadratmeter — erfordrades för ändamålet ett helt nytt anslag.

En utredning med kostnadsberäkning hade i samråd med biblioteksledningen utförts av arkitekten A. Anderberg, vilken utredning tillsammans med uppgjorda ritningar bifogades skrivelsen. I fråga om detaljer ansågo överbibliotekarien tillfyllest att här andraga följande.

Kostnaderna för den elektriska *belysningsarmaturen* hade beräknats till 7,988 kronor 10 öre.

Kostnaderna för *hyllinredningen* utgjorde förklarligt nog den största posten: den gällde ej blott de två läsesalarna utan jämväl de fyra tidningskällarna, där på båda hållen trähyllor av samma typer som de i motsvarande äldre lokaler befintliga vore avsedda att komma till användning. Endast i handskriftsmagasinet räknades med plåthyllor. Den sammanlagda kostnaden utgjorde 53,845 kronor, varav åtskilligt mer än hälften, nämligen 29,777 kronor 50 öre, belöpte på tidningsmagasinen.

I posten *möbler*, som vore upptagen till 24,415 kronor, inginge först och främst arbetsbord, stolar m. m. i de för allmänheten avsedda lokalerna av skilda slag (läsesalar, forskarrum, tidningsläsrum och maskinskrivningsrum) med den vida övervägande huvudparten av angivna belopp. Möbleringen av de få för den inre tjänsten avsedda rummen stannade däremot vid det rätt blygsamma beloppet av 3,100 kronor.

Diverse annan utrustning (bok- och tidningsvagnar, stegar, dricksfontäner, elektriska ur m. m.) hade kalkylerats till 3,500 kronor och *draggardiner* till 2,025 kronor.

Mattor (huvudsakligen linoleum) samt *målning* av vissa *golv* med oxanolja — enligt metod som prövats bland annat i institutet för högspänningsforskning — upptoges till 16,000 kronor.

Lokalttelefon, som påfordrade ingripande omändring av det nu befintliga systemet, hade beräknats till 9,700 kronor och man hade slutligen särskilt med hänsyn till önskvärdheten att med de nu ökade distanserna kunna minska trafiken mellan allmänhetens arbetslokaler och låneexpeditionen, räknat med möjligheten av en *rörpostanläggning*, som beräknats till 6,000 kronor.

Slutsumman uppginge, med tillägg av cirka 5 procent för oförutsedda utgifter, arvoden m. m., till 130,400 kronor.

Överbibliotekarien ville tillika framhålla, att vid förslaget uppgörande den allra största hänsyn tagits till önskvärdheten av att i görligaste mån hålla kostnaderna nere och att det på den grund icke med fog torde kunna göras gällande, att något medtagits som skulle kunna betecknas som vare sig överhövan påkostat eller i och för sig mindre nödigt.

I utlåtande den 12 december 1934 har *kanslern* tillstyrkt konsistoriets framställning.

Byggnadsstyrelsen har — under framhållande att ifrågavarande kostnader icke rymdes inom det för tillbyggnaden anvisade anslaget — i utlåtande den 3 januari 1935 till en början anfört, att styrelsen i huvudsak icke hade funnit något att erinra mot de uppgjorda ritningarna till ifrågavarande inredning och inventarier. Vad beträffade den framlagda kostnadsberäkningen funne styrelsen, att vissa poster vore väl högt upptagna. Kostnaderna för plåthyllor, armatur och mjuka mattor kunde således nedbringas med omkring 5,000 kronor, och det torde icke vara uteslutet, att kostnaderna för vissa möbler skulle kunna minskas, varför slutsumman torde kunna begränsas till 125,000 kronor. Styrelsen ville i detta sammanhang framhålla angelägenheten av att konkurrerande anbud införskaffades, icke blott från firmor på orten utan även från firmor på andra platser.

Beträffande universitetsbiblioteket i Lund har *byggnadsstyrelsen* med skrivelse den 13 december 1934 till det större akademiska konsistoriet därstädes överlämnat utredning och kostnadsberäkning rörande erforderliga inredningsarbeten och inventarier. Enligt styrelsens beräkningar slutade kostnaderna på 44,000 kronor, fördelade i enlighet med nedanstående uppställning:

Bokhyllor och diskar med synliga delar av ek	kronor	8,485
Bokhyllor av stål	»	3,100
Tidningshyllor av stål	»	12,500
Bord av ek och furu	»	4,375
Stolar av ek	»	2,040
Bokvagnar	»	4,500
Tidningsvagnar	»	1,500
Gardiner	»	7,500
		<hr/>
	Summa kronor	44,000

Med anledning av framställning från *överbibliotekarien* och sedan universitetets *drätselnämnd* förklarar sig icke hava något att erinra mot de av byggnadsstyrelsen verkställda kostnadsberäkningarna, har *konsistoriet* anhållit om utverkande av ett anslag för ändamålet å 44,000 kronor.

I utlåtande den 17 december 1934 har *kanslern* hemställt om proposition till 1935 års riksdag i överensstämmelse med konsistoriets framställning.

Departement-
mentschefen.

De pågående om- och tillbyggnadsarbetena vid de båda universitetsbiblioteken komma att slutföras under förra delen av budgetåret 1935/1936. I de beviljade byggnadsanslagen ingå icke medel för inredning och anskaffande av erforderliga inventarier till de nyuppförda delarna av biblioteken. Anslag för sistnämnda ändamål torde med hänsyn härtill vara ofrånkomliga. Vid granskning av de föreliggande planerna för lokalernas iordningställande har jag icke funnit någon anledning till erinran mot vad myndigheterna i detta avseende föreslagit och tillstyrkt. Beträffande kostnaderna

har byggnadsstyrelsen funnit beräkningarna i vad de avse universitetsbiblioteket i Uppsala väl höga. I likhet med styrelsen anser även jag desamma böra reduceras. Därjämte förutsätter jag beträffande båda universitetsbiblioteken, att varje möjlighet till ytterligare nedbringande av kostnaderna tillvaratages. I detta avseende understryker jag vikten av att konkurrerande anbud införskaffas icke blott från firmor på orten utan även från firmor på andra platser. I avvaktan på en närmare utredning härutinnan och med hänsyn till det statsfinansiella läget förordar jag nu anvisande av allenast 20,000 kronor för universitetsbiblioteket i Uppsala och 10,000 kronor för universitetsbiblioteket i Lund. Anvisning av ytterligare medel för inredningsarbeten torde alltså få anstå till nästa år.

I det föregående har jag erinrat, att framställning föreligger om fullföljande av Uppsala universitetsbiblioteks utbyggnad. Ehuru jag icke finner mig kunna för närvarande förorda framställningen till bifall, har jag dock ansett mig böra i detta sammanhang giva uttryck åt den uppfattningen, att starka skäl föreligga att inom relativt kort tid upptaga spörsmålet till förnyat övervägande.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1935/1936 anvisa

dels till Uppsala universitet: Inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteket ett reservationsanslag av kronor 20,000;

dels ock till Lunds universitet: Inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteket ett reservationsanslag av kronor 10,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

E. Hedenlund.